Szombat délután

Zenés vígjáték a Szegedi Nemzeti Színházban

Verebekre nem lövöldöznek ágyúval; naivság lenne, ha a Szegedi Nemzeti Színház új bemutatója alkalmából a Szombat délután ellen felvonultatnánk az irodalom és a dramaturgia összes nagyágyúit. Ez az operettbe hajló zenés vígjáték ugyanis nem viselné el ezt egykönnyen, bár a darab alapötlete nem rossz, társadalmi és szerelmi konfliktusa, ha kissé felületes is, végeredményben hihető. A dramaturgiai megszerkesztés, a darab megkomponálása azonban — Jenei Imre ötletéből *Békefi* István és *Kellér* Dezső írta — már igen sok részletben nemcsak a dramaturgia szabályainak és a pszichológia törvényeinek, de még az elemi logika követelményeinek sem felel meg mindenben. Tulajdonképpen azt jelenti ez, hogy olyan ez a Szombat délután, mint sok más operett vagy zenés vígjáték, olyan, mint a legtöbb. Olyan operett-verebecske. Erről részletesebben beszélni többek között azért is felesleges, mert mindaz, amit ezzel kapcsolatban a darabról elmondhatnánk — a jellemek vázlatossága, ellentmondásai, a konfliktus megoldásának erőltetett késleltetése és elnyújtása, a sokszor mesterkélt szóviccek és több hasonló dolog — mind ismerős már, ezerszer is megvitatták, s változás nincs, mert természetszerűleg nem is lehet mindaddig, amíg valaki, vagy valakik meg nem írják majd egyszer a jobb operetteket is.

Ne legyünk azonban igazságtalanok: dicsérendő erényei is vannak a Szombat délutánnak. Mindenekelőtt az, hogy mai életünket állítja színpadra, figurái mai emberek, s ezenfelül és ezzel kapcsolatban nem utolsó dolog, hogy meggyőző erővel igyekszik a jót, a helyes emberi magatartást megkedveltetni, a rossztól, a helytelentől pedig elriaszt. Nem kis dolog ez, s az sem, hogy a darab zenéje színvonalas muzsika. *Fényes* Szabolcs törekvése, hogy a bécsi nagyoperett melódikus hagyományait és a modern dzseszt összeegyeztesse, most is sikerült: bizonyosság rá a Szombat délután ismert számainak nagy népszerűsége. Annak ellenére is fontos ez, hogy a darabban a zenének jóval kisebb a szerepe, jelentősége, mint a nagyoperettben: ezért zenés vígjáték.

A színház túlnyomórészt prózai színészekkel vitte színpadra a darabot, s ez kétségkívül érezhető problémákat okozott az előadásban. A színészek láthatólag nem tudtak mit kezdeni a vázlatos és felületesen kidolgozott szerepekkel, viszont a zenei követelményeknek nem mindig és nem mindenben tudtak eleget tenni. Túl sok a deklamálás, a prózában elmondott szám. A szélesen motivált, gazdag melódiájú zene nem ilyen előadást kíván. Ettől az ellentmondástól eltekintve azonban, amely nyilvánvalóan kényszerhelyzet következménye, *Makai* Péter rendezése a darab minden értékes vonását érvényesítette, s még azokba a jelenetekbe is tempót és friss ritmust vitt, amelyek különben epikus jellegűek és talán egy kicsit unalmasak is lennének.

A szereplők közül kétségkívül *Lehoczky* Zsuzsát kell elsőként említenünk. Bizonyos, hogy a szerepe is nagyon hálás, de Lehoczky Zsuzsa játéka is hiteles, éneke kifejező. Feladatát rokonszenvesen oldotta meg: nem külsőséges eszközökkel dolgozott, hanem sikerrel törekedett Anna jellemének sokszínű ábrázolására. Partnere, *Jászai* László, a főmérnök kissé sematikusan elképzelt vívódásait és ingadozásait igyekezett hitelessé formálni. Érdeme, hogy elkerülte az egyszerűsítés buktatóit. *Katona* András jóhumorú Kerekes bácsija sikerült színészi munka. Zsuzsi vázlatosan megoldott szerepében *Begę* Margit aligha nyújthatott volna többet: kedves volt, rokonszenves. *Solymár* Edit — hasonlóan vázlatos szerepében — megtalálta a kifejező megoldásokat. *Lakky* József nem rutinelemekből építette fel alakítását, harsányság nélkül, sok apró ötlettel dolgozott. Lényegében majdnem ugyanezt mondhatjuk *Décsy* Györgyi Verájáról, bár itt kétségkívül megnehezítette a feladatot a figura teljesen sematikus írói rajza. *Király* Levente nagy gonddal felépített, részletesen kidolgozott, színes, gazdag humorú alakítást nyújtott, végig meggyőzően hiteles volt. A nagymama szerepét *Bányász* Ilona egyszerű eszközökkel formálta meg, *Zádori* István alakítása hangulatos volt. A kisebb szerepek közül *Károlyi* István Zsiga bácsija emelendő ki, és *Gaál* Ferenc házmestere: villanásnyi szerepéből plasztikus figurát formált.

Az érdekes megoldású, modern díszleteket *Vogel* Eric tervezte. A zenekart *Hirsch* Bence vezényelte. Nem ő tehet róla, hogy hangszerelési hibák miatt az együttes rendkívül vértelenül szólt.

Ökrös László

Nyílt levél a szerkesztőséghez — interjú-ügyben

Kedves Barátaim!

Olvasván Papp Lajos interjúját, melyet lapotok május 19-i száma közölt, úgy érzem, annak egy részéhez, helyesebben egy erősen félreérthető mondatához, hozzá kell szólnom.

Világéletemben küzdöttem a szerénytelenség ellen. Sohasem szerettem a szerénytelen művészeket, mert művésznek lenni nem kiváltság, vagy előjog, mely a többi emberek fölé emel, hanem hivatás és elhivatottság, amely kötelez.

Éppen ezért merőben elhibázott, hivalkodó és szükségtelen gesztus a művészek ön-klasszifikálása is. A művészt és munkájának értékét önmaga sohasem rangsorolhatja; az osztályzás és értékelés a társadalom joga, s még az esetleges kedvező osztályzat sem adhat okot a művésznek elbizakodottságra, vagy önhittségre —, ellenkezőleg: ízléstelen mellékzöngét kap minden olyan magatartás, amellyel önértékelésében magát mások fölé látszanék emelni.

S nekem éppen itt és ebben az értelemben kell kiigazítanom Papp Lajos fiatal költő és író barátom, egyébként jóakaratú és nagyon megtisztelő közleményét.

Amikor ugyanis én vele a helyes szövegkiejtés problémáiról beszélgettem, mint példákra valóban nagy énekes-ideáljainkra, Giglire, Carusora, Battistinire, Schipára, Tauberre stb hivatkoztam. Arra, hogy ha van igazság abban — márpedig van! —, hogy a helyes artikuláció a szép éneklés (»bel canto«) egyik fő és elsőrendű követelménye, s ha ebből sikerült talán valamit megvalósítanom, akkor ezt nekik, a nagy példáknak s ideáloknak köszönhetem, őket vallom mestereimnek, őket szeretném, amennyire képességeim megengedik, követni, az ő nagyságukra, s az ő példájuk követésére szerettem volna felhívni énekes barátaim és kollegáim figyelmét —, a »nagy« jelző tehát, amely olyan félreérthetően lopakodott a cikk elismerő és megtisztelő fogalmazású szavai közé, rájuk és nem rám vonatkozott, s olvasása közben éppen ezért valami olyan feszengő érzésem volt, mintha véletlenségből olyan ruhát kellene viselnem, amit nem rám szabtak.

Kérlek azért benneteket, s kérem Papp Lajost is, engedje meg, hogy soraim közlése által ezt a szabási hibát kijavíthassam, s hogy enélkül a hiba nélkül zavartalanabb örömmel viselhessem azt a ruhát, amelyet oly díszesen öltöttetek rám, hogy szinte szégyellnem kellett magamat benne.

SZABÓ MIKLÓS
érdemes művész

A megye 115 tsz-ében vezettek be idén premizálási rendszert

Az idén a megye 115 tsz-ében vezettek be premizálási rendszert. Ebből 86 tsz-ben a tervezett átlagtermés teljesítése esetén 20 százalékos prémiumot állapítottak meg. A kertészettel foglalkozó tszek a terven felüli termés értékének viszont 50 százalékát adják pénzben.

A megye több termelőszövetkezete a premizálási rendszer kidolgozása során úgy határozott, hogy például a borjúnevelés során ha a takarmányadag mellett az üsző 90 nap alatt 130 kiló súlyt eléri, a bika pedig a 150 kilót, akkor állatonként a gondozót 30 forint prémium illeti meg. Tyúkoknál a terven felüli tojáshozam esetén a gondozót 15, a takarmányost pedig öt százalék prémium illeti meg a terven felüli tojásból. A juhtartásnál minden tízedik terven felüli bárány a gondozóé. Ezenkívül a terven felüli tejtermelés tíz, valamint a terven felüli gyapjú 20 százalékát kapják meg készpénzben. Sertéshizlalás esetén egy mázsa takarmányból 20 kiló súlygyarapodást kell elérni és a tervezett súlynak túlteljesítése esetén 25 százalékos premizálás illeti meg a jószággondozókat.

Közérdekű kérdések:

Miért van mostanában oly sok áramszünet Szegeden?

Sok olvasónknak feltűnt, hogy az utóbbi időben igen gyakran látják lapunkban a DÁV áramszünetet közlő hirdetését. Kérdésükre feleletet várva, felkerestük *Kovács* Jánost, a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat szegedi üzletigazgatóságának vezetőjét, akitől a következő felvilágosítást kaptuk:

— Hagyományossá vált már a DÁV-nál, hogy a hozzátartozó területen évről évre *a nyári időszak alatt végzi el az éves karbantartási munkákat.* Igytörténik ez az idén is. A tervszerű megelőző karbantartás Szegeden április 9-én kezdődött és szeptember 11-re fejeződik be. A karbantartás alatt természetesen szüneteltetni kell az áramszolgáltatást. Éppen ezért még az év elején részletes tervet dolgoztunk ki, melyben felosztottuk a várost harminc kisebb egységre. Kisebb területeket vettünk egyszerre áramszünet alá, mint az elmúlt évben, mert így akartuk elérni, nehogy egyszerre nagyobb terület maradjon áram nélkül. A karbantartási munkák az I. kerületben, a Belvárosban már befejeződtek és *most ütemszerűen haladunk a hálózatjavítással a külterület felé.*

— *Szegeden szeptember 11-ig még tizenkilenc alkalommal kerül sor karbantartásra, illetve ennek következtében áramszüneteltetésre.* Legközelebb a DÁV dolgozói Ujszegeden javítják a hálózatot két napon keresztül. Ez a két nap nem teljes áramkiesést jelent, hanem általában napi nyolc órát, mert az a gyakorlat, hogy egy-egy területen a karbantartási munkálatokat nyolc óra alatt, reggel 6-tól 14 óráig, sőt gyakran még ezen belül végezzük el. Ujszeged után már főleg a külső terület, az ipari övezetek kerülnek sorra, mint például a Textilművek is, így a lakosságot a hátralévő időben már nem érinti ilyen nagymértékben az áramszüneteltetés.

Készülnek a szegedi szállodákban a nagy idegenforgalomra

Az első tavaszi napok meghozták a város idegenforgalmának első fecskéit is — az első hazai és külföldi turistacsoportokat és vendégeket. Az Országos Idegenforgalmi Szálloda és Étterem Vállalat szegedi üzemében, a reprezentatív Hungária szállóban az utóbbi két hónap alatt megfordultak már szovjet, lengyel, csehszlovák és jugoszláv vendégek, különféle külföldi turistaakciók Szegeden átutazó csoportjai.

Ez csak afféle szezon eleji »kóstoló« még, hiszen az igazi forgalmat, az igazi vendégjárást csak a nyár hozza majd el: a szabadtéri játékok.

Tatarozás a Hungáriában

— Erre a két hónapra készülünk mi — nyilatkozik munkatársunknak Havalecz Istvánné, a Hungária szálló és étterem igazgatója — szinte már az év első napjai óta. Természetesen mindenekelőtt azzal, hogy alapos rendet csinálunk a házunk táján: ez a rend alapvető feltétele a vendégek zavartalan és minden igényt kielégítő ellátásának.

Valóban, most is szerény munka folyik itt a Hungária szállóban. Már átfestették a szállodai szobák túlnyomó részét, s a régi bútorok helyére valamennyi vendégszobában modern, új, kényelmes bútorzat került. Rendbehozták az étterem kerthelyiségét, kerítését újra festették s a régi székeket 150 darab új, kényelmes kertiszékkel cserélték ki. A napokban pedig megkezdték az emeleti nagyterem festési munkálatait is.

— Mintegy 700 ezer forint áll a rendelkezésünkre — folytatja szavait az igazgatónő — s ebből az összegből mindenekelőtt a szálloda és étterem belső festését és felújítását kívánjuk elvégeztetni. A már említett munkákon kívül június 15-ig befejezzük a földszinti étterem festési és mázolási munkáit is. Régi problémát oldottunk meg azzal, hogy a Dózsa György utcai rendezvényteremben és a rózsaszínteremben új ablakokat szereltettünk föl, amelyek megkönnyítik a szellőztetést ezekben a helyiségekben. A szálloda belső felújítása mellett az összeg fennmaradó részéből kibővítjük a Virág Cukrászda teraszát, s ugyancsak bővítjük a Hungária presszó helyiségét is.

Parkettáznak a Royalban

Sokkal kisebb a »mozgás« a Szálloda és Vendéglátó Vállalat két szállójában: a Royalban és a Sárkány szállóban. Pedig tennivaló itt is volna éppen elég. Ideje volna már például megoldani a Royal szálló régi gondját: azt, hogy nincs megfelelő helyiség a szállodában a vendégek reggeliztetésére, s a másikat, ami talán még ennél is súlyosabb; hogy nincs a vendégszobák számához mérten elegendő számú fürdőszoba.

— Sajnos, ezeknek a gondoknak a megszüntetésére — válaszol kérdésünkre Szilágyi József, a vállalat megbízott igazgatója — ebben az évben sem történik intézkedés. A szállók — mind a Royal, mind pedig a Sárkány szálló — külső és belső festését, tatarozását elvégeztük a múlt évben, így az idén csak kisebb kiegészítő munkákra kerülhet sor. A Royal szállóban 8 vendégszobát parkettáztattunk és további nyolcban felújítjuk a parkettázást. Ennek eredményeképp a szálló első emeletén parkettázott padlójú szobák fogadják a szabadtéri játékok nálunk megszálló vendégeit. A kapacitás egyelőre nem bővül: a Royalban 146, a Sárkányban pedig 18 vendégnek tudunk szállást biztosítani.

Richter és Ojsztrah művészetével ismerkedett a hanglemezest közönsége

Érdekes kezdeményezés évadzáró hangversenyének lehettünk tanúi pénteken este az újságírók klubjában. A Magyar Könyv »Juhász Gyula« Könyvesboltjának rendezésében december óta hónapról hónapra összegyűltek itt a város zenekedvelői, hogy hanglemezbemutatóval egybekötött előadássorozat keretében ismerkedjenek meg a zenetörténet egy-egy érdekes fejezetével, és a szovjet előadóművészet legkiválóbbjaival, s nem utolsósorban a minőségben és mennyiségben egyre fejlődő szovjet hanglemezgyártás legjobb, legfrissebb produkcióival. A magasszínvonalú, érdekes előadásokat a Szegedi Pedagógiai Főiskola fiatal zenetörténész tanára, *Varga* Ferenc adjunktus tartotta. A szabadegyetemszerűen megtartott ismertetések elkalauzolták a hallgatóságot a bécsi klasszicizmus és romantikus zene korszakába.

Külön estén hódoltak két nagy alkotó géniusz, Bach és Csajkovszkij emléke előtt; de a versenyművek műfajának titkai is kitárultak a bemutatók alkalmával. Lassan kialakult ezeknek az estéknek nagyszámú törzsközönsége is. Közöttük egyaránt láthattunk középiskolai diákokat, egyetemi és főiskolai hallgatókat és szép számmal felnőtteket: hanglemezbarátokat és hanglemezgyűjtőket, akik végig élénk érdeklődéssel kísérve az előadásookat, nagy élvezettel hallgatták a felhangzó zeneműveket a klub meghitt, barátságos légkörében, és nagy izgalommal kísérték a hangversenyek után megtartott hanglemezsorsolást is.

Az elmúlt pénteki hangverseny keretében két kiváló szovjet előadóművész, a világszerte ismert és ünnepelt s Szeged város közönsége által személyesen ismert David *Ojsztrah*, és a nemrég Lenin-díj első fokozatával kitüntetett kitűnő zongorista, Szvjatoszlav *Richter* legszebb hanglemezei kerültek bemutatásra.

Ezek a hanglemezbemutató hangversenyek új színt hoztak városunk zenei életébe és számos zenekedvelőt vittek közelebb a zeneirodalom legszebb alkotásainak megértéséhez és élvezetéhez.
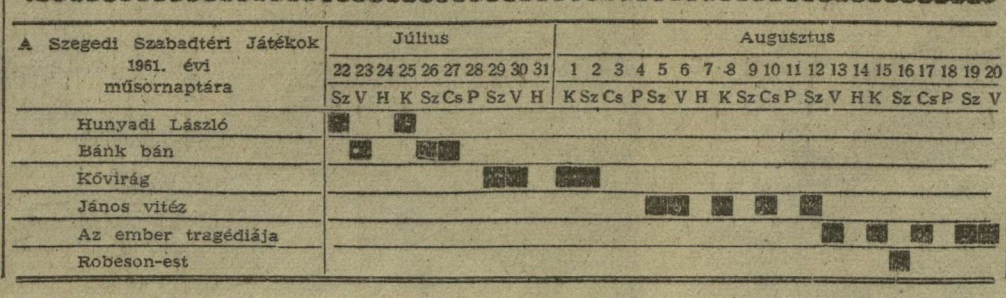
Sok érdekességet tartogat a szeptemberben induló új évad is, melyre a Juhász Gyula Könyvesbolt már most igyekszik minél több újdonságot biztosítani a hallgatók és lemezgyűjtők részére. Az őszi évad egyik érdekessége lesz egyébként a Liszt—Bartók-évforduló alkalmából rendezendő emlékest is.